

ملا فصل الدين

۲۹ ادھجی ایل موللا ناسریدینہ نمبئی ۱۲ فیک №29

رد تیر

حرم شیبتی علی النار
یعنی ستمالی اود دان ساخلا . (رجب آیتنگ دعاسی و اعمالی)

Литог. С. Быхова

آبونا قیمتتی

فانقازده و ۱۲ ایلی (۵۲ نسخه) - ۵۰ منات
 روسیه: ۹ ایلی (۳۹ نسخه) - ۴ منات
 ۶ ایلی (۲۶ نسخه) - ۳ منات
 ۳ ایلی (۱۳ نسخه) - ۱ منات ۶۰ قپک
 اجنبی ملکئله: ۱۲ ایلی ۶ منات، ۶ ایلی ۴ منات
 نسخہسی - اداره مزده ۱۰ قپک، اوزگه شهرلرده - ۱۲ قپک

مجموعه نك آدریسی:
 تفلیس، ملا نصرالدین ادارهسی
 Г. Т. ФИЛИСЪ
 РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛА
 „Молла Насреддинъ“
 آجیق تورک دیلنده یازلمیای مکتوب و مقاله
 قبول اولونماز. آدریسی ده کیشمک حتی ۳ دانه بدی
 قرتک مارفادر

۱۳۲۶ جمادی الاخره

هر هفته نشر اولونور

۲۱ ایول ۱۹۰۸

آی نه نه بر قرمزی باقتال کشی
آغزی دعالی قوجا باقتال کشی

زه دلی تقوالی دیلی شکرلی
سورمه لی گوزلی دوداقی ذکرلی
عقلی کفایتلی درین فکری
قلبی محبتلی خوش احوال کشی
آغزی دعالی قوجا باقتال کشی

ملا ادالی، صوفی کردارلی
مرثیه خان قائلی، مرید عارلی
حاجی عملی، مشهدی کارلی
نطقی حقیقتلی، سوزی فال کشی
آغزی دعالی، قوجا باقتال کشی

بر کشیدر که نه چنر نه باقر
گرمه ده یونگل، دانشمده آفر
سیر صفتدن ایله بیل نور یاغر
گورمه شم بر بوکا تنال کشی
آغزی دعالی قوجا باقتال کشی

تا منی گورجک اولور اوغلان کئی
گاه منی آغوشه باسرجان کئی
قول اوزادیر، گرکشیر اصلان کئی
گاه دورور باخماغا مال مال کئی
آغزی دعالی قوجا باقتال کشی

سو ییلور آخ! آخ! آخ! نه گوزل چاغ ایدی
اونده که رحمتک آتاک ساغ ایدی
اشبو دکانده بگا اورتاغ ایدی
گونده ساتیردی تقدیر مال کشی
آغزی دعالی قوجا باقتال کشی

ایمدی سنک دز بو دکان سربسر
گل، گیده، اوتور، دور، بی، ایچ اول یخته ور
غم یه دولدور جییکا خوشگبر
آغرمی آسون قوجا باقتال کشی
رستم دستانه دون زال کشی

بر ییله باخشی کشی اولماز نه نه
گونده وریرر لیلی کشمش منه
سو ییلور اوغولوم سبابا تیز گل گنه
قویما غمگدن اولما بامال کشی
آغزی دعالی قوجا باقتال کشی

گاه باشیمی گاه گوزیمی الیور

گاه بودومی، گاه دزیمی الیور
گاه چنهمی، گاه یوزیمی الیور
بر پارا سوزده دیور اهمال کشی
آغزی دعالی قوجا باقتال کشی
امضا: فردا توغلی.

دعاء

بر سوز ایشتم، اما اینانرام .
غازینلر یازیرلر که تفلیس ده اولان
ایرانی لار بورادان اسلامولا یلغراق ایله سلطان
عبدالحمید ده دعاه گوندرولر .

یونی من ایشتمک چوخ تعجب ایله دیم
و سبیده بودر :
اولا، هر نه قدر فکر ایله دیم، هیچ
خیالنه گلمه دی که سلطان نه بر یاشخی ایش
گوره یلبر که دعایه لایق اولسون. غازیته
لری ده بری بریته ووردوم، هیچ بریده
سلطان طرفندن برخبر ایش بش ویردیکنی
گورم دیم .

تأیاً، ایرانی لر طرفندن دعائک گور-
نده ییلمه سی همچین علقه گلن ایشه اوختا
میردی . چونکه بو ساعت گنه سلطانک
قوشولاری، گوردلری و قولدور دستلری
ایرانک بر گورمه سین سوکوب کندلری ده
غیته اقدردر .

آخری بر ایرانی رفیقه راست گلوب

سورشیدیم : دوغری درمی که سز سلطانه
دعا گوندرولمیشتر ؟
- ایلی، دوغری در .
- نه بهانه ایله گوندرولمیشتر ؟
- اوندان اوزیکه سلطان طرفندن
قانون اساسی اعلان اولونوب .
من قورخورام که تفلیس ایرانی لاری
کیمی بر یاره اوزگه آدم لارده ایشک اسلندن
خبردار اولوب سها گونوروب سلطانه بو
اوزولقده یولی یلغراق گوندرلر، و یوسبدن
اوزوی بورجلی یلبرم که احوالک اصل
حقیقتی اوخوجی لاریمه خبر ویرم .

قانون اساسی ایول آیی نك اونوجی
گونی سالوقده کنج تورکلر اعلان ایلیور،
نه اینکی سلطان عبدالحمید .
بوخبر سلطانه چالاندن سوگرا بو طرفنده
خبر گلوب که قوشونک اوچومجی اوردو-
سی گلبر اسلامبولی داغینسون و سلطانی
اسیر ایشون .

آیگ اون برنده سلطانده دخالا خطرک
قللسون، باندندن جماعتی آداتماق و قوشونک
باشی نك آتیه یاستیق قویماق قصدی ایله
گویا که بی قانون اساسی اعلان ایلیور،
اما یونی ییلوب که دالسن آتیلان
دات توپوغا ده گور .
یونی ییلوب که تفلیس ایرانی لارندن
سویا هیچ کسی توتولیا یلمه ز .

عثمانی ده قانون اساسی نك ماجراسی
یلهدر .
اما بر شیه من چوخ تأسف ایدریم .
آخ یازیرلار، بی چارملر، باشی دانی لار،
بختی قارلر من یازیرم گلبر همان ملت وکل-
لرنک لالاجا اوشاخلارینه که آتالاری جمع
اولاچقلار اسلامبوله ملت مجلسینه و اولد
خلاری ده گوزله جکلر که بر آیدن سورا
بیر ایلدن سوا آتالارین قایدوب گلبر
ویزه تیلدلی قیریمی قفس گنوردر .
دوغردان، عثمانی نك اولنجی ملت مجلسی نك
وکیل لرینه چوخ یازیرم گلبر، اوندن اوتیری
که گوز گوردیکدن قورخار، والله اوز

گوزونی گورتم، اوز باشه گلوب.
ایله هر یانده که ملت مجلسی ایشتم
- آخری ده ییله گورتم .
هله ییلیم که ایرانی لار سلطان دان نه
ایستوبور ؟
« ملا نصرالدین »

نصاب

یکه داری از رهی کار مسلمانان گذر
خوب باشد گر کنی بر حال ایشان یک نظر.

فاعلات فاعلات فاعلات فاعلات
بورمل بحرین اوخو وارسه مراقبک ایشتر.
نقل ایدریم بر برسگامن سنده تا کوش ایشنگن
تا که از احوال ما بیچاره گان شو باخبر.

اینکه می بینی که انسانیم در ظاهر ولی
باطناً جز اسم انسانی نه یابی یک اثر.
چونکه بزیر ساده قلب انسانلار یزگر بر نفر
سویله سه قاتق قرادر دیمه ریز یزیکل به سره.

فی المثل: ملا، بیک، خان، ملکدار، امدار
هر یکی گویدمنم صاحب به این اقوام خور.
ملا، باغی، بیک، زهلی، اسلامه طاغی ملکدار.
بوللاره طعمه یارانش ملت بی پاو سره.

چون اطاعت یزیزرگانو اجاب است از آنجهت
گشته ایم از بهر ایشان همچو گاو ان باربر.
مالداران: یعنی قاروانان عصر حالیه
غضب کرده حق مظلوم فقیر رنجبر.

خان- یعنی بر طاقم دیلسیز لرین صاحب لری
عشکبوت آساجبین سورما قلعه تشنه جگر

کان قدر ما خود بگر داب جهالت اندریم
درک این گرگان نمودن را نداریمش هنر
آن یکی عالم نمائی خواست بر منبر نشست
گفت این نومسلمان گویند اسلام مگر!؟

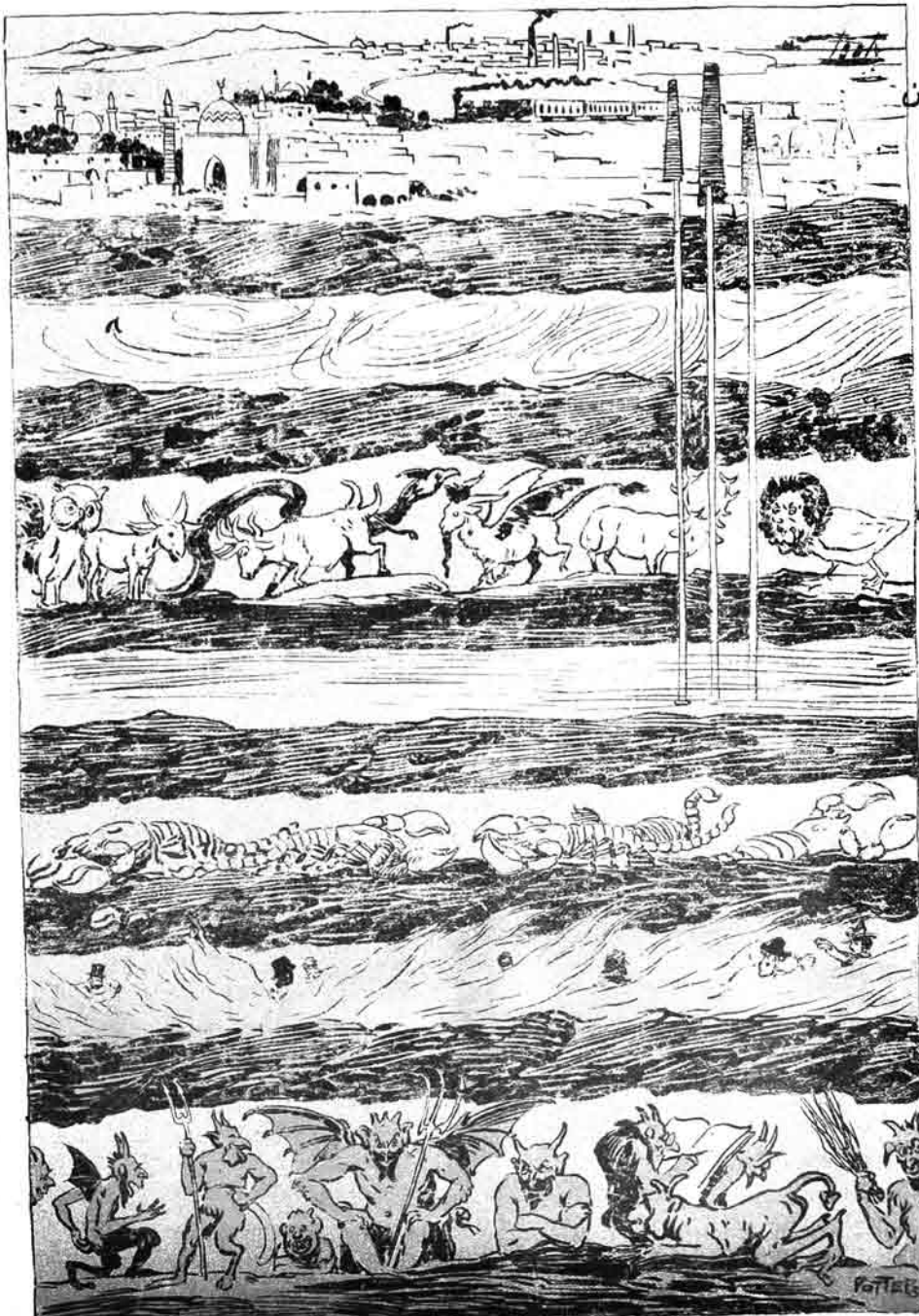
ایجماعت، تازه اسلام آدلانا نلر جمله سی
دینی ویرمشلر فایه قانیورلر خیر شره.
بردهان این چنین ناطق همه دوزیم چشم
هه بلی گویان همه با عقل نازک گوش کر.
بر دین یو خدر که حمدالله دادوش چوق

زوزه مه
چونکه عرفانه بخالت ای دور سوز طمنه لر!
خیره لیری گوزلک انوار عرفاندن دادوش؟
شکر لله پارلیوب انوار حریت چو زر.
(مشهدی سیزیم قلی)

قققان خبر لری

زنگه زور . اوردو یاددن خبر ویریرلر که
بو گبچن گونلرده زنگه زور محالنه بر دسته
عمامه لی چکرنگه دسته سی گبچدی. بزده یازوب
زنگه زور جماعتنه اعلان ایدریزر که تاخلاری
ال ایاق ایوب ترقیله بیچشدر سوللار.
اوردو یاد - اوردو یاددن خبر ویریرلر که
ایرانک بوشولو خلقی جهته ختا گبچدیکن
شهرده ختا بالمره قایلیموز. شهر بیسوک
هیجاندهر، کربلائی و مشهدیلر هر برده
جماعتنه ختا بارمسنده نطق ایراد ایوب سوز
شلی سوزار سو ییلورلر. هر گاه بو یاخین-
لرده ختا گیتیمزه شهر چوخ فورخسولی
اولاچقدر.

نخچواندنل.
ملا عمو! دینو هیشکی قراریله یزیر-
دن ایوه گلدیم قورشاغمنده کی پیروی حییه
ده کی اتی. قولوغومنه کی چورک و بر
دستمال خیاری یره قویدم دینیطک ایچون
دیواره دایانیم. گوردیم که آتم ایچیرنه

۲ سکن بادهای
مخالف

۳ سکن خلقانده که
گوشه‌های ایشان
مانند گوشه‌های کادو
و تن ایشان مانند
گوسفندان

۴ معدن سنگ از
بریش که او را
سخت گویند

۵ سکن کرده‌مانند
مانند اشتر

۶ جای دوزخیان

۷ جایگاه ابلیس
و لشکر آفلوون

ایران معارف نظارتنگ تقدیر و تخمیننه مظهر اولان (سراج القلوب) نام
اثر شهسودک یزدنجی صیغه‌سنده طبقات الارضه دایر .

عشاقی لار : او در می قانون اساسی ! بن ابرهتقم انهم

ايونن الله خالكانداز توسقايه توسقايه
گيلر، گلوب دهليزه يتشدي سوروشديم
آه او ندره؟ جواب ويرديك بالا اوزرليك
در قوي باشگا دولانديريم يله كه بازاردان
گيليرن دشمنلر گوز وورالار قوي گوز
لري اوددا يانسون. ايله خاك اندازي فر-
لاداندا بردن خاك انداز جونوب باشيمه
توكولدى، من اياغه قالخانا كيمي اوستي باشم
ياندى. ايندى نيجه گوندره ناخوش ياتيرام
و هر دن بر برك ديسگيتيم. جناب مسلا
عمو توقع اينديرم كه مگا بر باخوب و
بر دعا يازوب گوندره سز دن جيوخ
راضى اولارام.

نخجوان - ايكي گون بوندان ايرملى
ناخجوانك ياخولقاند اعلان لولهين وسپين
جولمك قايسر قسنيك فلهلرى زاباستوتوقا
ايديولر. تفصيلي گلن هفته بازاريق.
«كابلانقال»

سعدى

كل خوشبوى درخام روزى،
رسيد از دست محبوبى «دستم»
بني بر گون بر درينلى جوانه راست گلوب،
بدو گفتم كه مشكى يابيمى كه ازبوى
دلاوز تو مستم. يمني اولندان سوروشديم كه
اى منم عزيزم، مگا بر دوعر يسنى دى گو
روم نه ايجون ايرمنى اوشاقلايرنى آباروب باغلا

فليةتون

موز الان بلك

سيميا ختنماه سسي

(كيجن نومردن مابعد)
مشهد مقدسه ۲۰-۲۵ ورسست قايردى
مصاحبهز جناب بورغونجى كنه البنى اوزادوب
يولدان بر چلوخ كتارده بر آعاجلق نشان
ويردى ويانلادى بو جور صحبتى:
«وا عاچلقى گوردورسگر؟ اوراده برچشمه
وار، آدينه چشمه كلاس دبيرلر. اوچشمهنگ
دييي يوخلر وچشمهنگ اينجده دريا آتى

رده اولادريان كيجه گوندوز كيفه مشغول
اولورسان .
گفتما من گلى لاجيز بودم.
وليكن مدتي با گل نشستم.
يعني جوان مگا جوابوردى كه اول من
درينلى ايندم . اما بر اوقات گيدوب باكوده
آيتش ويريشه مشغول اولديم.
كل هشتين برمن اثر كرد
وگرته من هان خاكم كه هستم.
يعني بر نجهمدت باكوده فالاندان سورا
باخوب گورديم كه من «علاجى» آدام اولمشام.
«فوشون» كه باكوتك سوبى نك خاصيتدن دره
ياينكه بلبله كندينك سبه مدرسى نك عدالرينك
تاييرلندن در .
و گر نه من ههان خاكم كه هستم .
يعني من ههان درينلى يم، و اگسر
اينانما سگر، آند ايجه سيله رهم آرواتلاره
دعا يازماق، ايله اوشاق دوغوزديران داوود
عمونك مبارك جاتنه، والسلام.
مترجم «لاغلاغى»

بالامچه آعاجى

هر كسك الله بالامچه آعاجى گوردك،
ييل كه شيخ رضانك مرديردلندن در.
اوزلرى ده ييله فرمايش ايدير لر كه هر كسك
بالامچه آعاجى اولسه . نجه علامت اونداه ظاهر
اى منم عزيزم، مگا بر دوعر يسنى دى گو
غافل اولومدن خاطر جمع اولار . يعنى اجل

وار. ايندى خراسانده بر قسم آتار وار كه
همان دريا آتى نك دوليدلندر. مرحوم ناصر-
الدين شاه طبرانه گلنده تشريف گتوردى بو
چشمهنگ تماشاينه ويويوردى كه بر آدام
گيرسين بو چشمهنگ اينجندن بر خير
گتورسون» .
ايكسى نفر سرباز سويولوب جوميدلار
چشمهيه. بر گون كيجدى، خير گلمدى. بر
درويش حضوره چخوب عرض ايلهدى كه
«شاه ساق اولسون، بندهيه اذن ويركز، گيدوب
سربازلاردان بر خير گتوروم»
شاه اذن ويردى . درويش سويونوب دوشدى
چشمهيه و بر گولدن سورا برده گورديلر كه
سر بازارك ميت لرينى درويش چشمه دن
كتاره جياختندى وشاهه عرض ايلهدى:

معاق اوبى درك اياهمز . اوچونمچى :
خوشبختك اولاروهانسى آلوره كيتسه زبان ايله
مز . خير گورهر . دورديبعي : هر كسك
النده بو آعاج اولسه . اوكا شيطان ياخون
دورماز . بشنجى : اولنده باغيشلاناجاق ويى
سؤال بيهشته گيده جك . اكر باور ايله، سكر
من ضامن اولورام .
بالامچه آعاجى نك بر خاصيتى ده وار كه هر كس
بر اوزرگه نك عورتينه تمشق يتورسه . همان عورت
ارتمن بوشالوب كلر بالامچه آعاجى نك صاحبه

ايروان

ايروان غارداستقوى دوياستنگ مسلمان
عضولرينه ساير مذهبده اولان عضولر جادو
ايتشله . مثلا جادونك كوچه مسلمان عضولرى
بر دولتو عضوه يد اولوب: همان عضو
جماعتك قغه يا ضررينه هر نه ديهه ساير
عضولده قبول ايدور . و اوز آره لرينده آند
قسم ايدوبلر كه هر وقت همان عضو اياقه
قالضه بزده قالخاق. دولتو عضو بو گون
ياثى قاشباندا عضولر يله حساب ايدوبلر
اياقه قاشوب نطق ايراد ايدمك . اوساعتمه
ساير مسلمان عضولرينه سراسيمه اياقه قاشوب
زلر . نه فايده سكره خنجالت اولوب يره
اوتورولر . بونه جهت شهرلك بيلجى آدملىرى
مصلحت گوردولر كه تازه آجيلان كتابخانه
لردن عضولرگ هر يرينه بر (جامع دعوات)
كنايى آوب ويرسونلر كه اولره خارچيلرگ

«شاه فرمايكت اولوم . ايله كه جومدوم
چشمه يه ، جوخ يول گيتديم ، بلهك بوز ايل
لك يول گيتديم و جوخ برلرى گزديم و آخرده
گورديم كه سربازلارگ ايكي سى ده بر فليله
ايشوب جان تسليم ايدوبلر لر»
ناصرالدين شاه ميتلرى گورچك ال لرينى
ديزبنه وورا وورا ديدى : «آخ، آخ، منم بدبخت
سربازلاريم يقين كه بى چاره لر چشمه نك
ديبنده سوزس لقدان جان ويروبلر . آخ، آخ»
درويش شاهه جواب ويردى كه «خير . شاه ساق
اولسون . سربازلار بوغولوبلر .»
آخرده شاه بر آفكرلشندن سورا گوردى كه
دوغراندنه سربازلار سويك اينجده بوغولوبلر .
مابعدى وار .
«مشهدى موزالان بك»

جادوسى تأثير ايمسون
الله بو طور مسلمانلرى يزيم ايجندن
اسكيت ايلسون
امضا (بومب)

جواب

سليمانه معل جنابلر يه :
يازديقك دورت صحيفه مكمولى چاپ ايله
سهك، دخى يزيم اوزيزمه نوبت قالماز .
حال بو كه يزيم اوزوموزلك يازماق سوزومز
چوخدر .
سليان بر بالاچا برد: سلياندان دورت
صحيفه يازماق اختياريز بوخدر: سلياندان
آنجاق هر نومرده برجه سطر يازا يسيله
ريك: مثلا، جواللار قيرستان ده رسنه چكرلر .
چيغريدا چيغريدا قيرستان ده رسنه چكرلر .
ياينكه حاجى لار قازاق عورتلرينى كوچه ده
گورنده ديورلر «آخ قادان منه گلسون»
يا اينكه قصابلار آز قالوبلار كه مسجد
حايطى ساللاخ خانه قايرسونلر، ياينكه ساليانده
هر كس بازارده ايله لوله كين آلير، اوساعت
شالوارينك باغيندان توتوب قاچير مسجد
حياطنه، (ايروان و نخجوان يادمه دوشدى).
سالياندان بو دخى بسدى .
- يوخسا دوروب سن يازديقك دورت
صحيفه يي يازساق دخى لنگرايه ير قالماز،
اما انصاف دكل لنگراندان يازماق كه
لنگرانده هر بر ملا كه وفات ايلهدى ،
اونك قيرى زيارتگاه اولور . نيجه كه
بو يابوق وقتلرده اولن بر گوبك يازان
ملائك قيرنك اوستنه عورتلر هر جمه
آخشاي دسته دسته گلوب شمع يانديرلار .
بردن . نه طور اولدى قبرستانك قورى اونى
اود توتوب ياندى . و كنده سس دوشدى
كه قبرستانده معجز اولوب ، و بازار اهلى
قبرستانه يوگوروب گورديلر كه آغانك قبر
اهلنه آجيجى توتوب .
اگر دورت صحيفه سالياندان يازساق
مثلا ناخجوانه ير قالماز . اما انصاف دن

اوزاق در يازماق كه قرائت خاتمه او قدر
آدام جمع اولور كه ايكته سالماه ير اول-
مور . «حجر جرمه»

معجون

بو گولرده تازه اختراع اينديكم معجون
نسخه سى - ياقوت زمانى لب، مرواريد لافسته،
دو مقال سه وودوداه
نافه مشك كرپيان، عنبر بوى پيراهن
چند مقال، بقدر احتياج
ماه و پروين خال غنچه گل دهان
چند دانه عدد
لسان العاصير لكام فازينه ينيام
باره آقدر كه خور آيد
سنبل الطيب زلف، بادام چشم، امله گرشمه،
دو يسه تا آنچه بنظر رسد بقدر حاجت
صنبل غمزه، عمقري قنابل، بنفشه خطه،
آقدر كه بكار آيد آقدر كه در انگرت آنچه سرزند
تمش و شتام، شر تجين
قدرى كه شربت مهربرانلخ نازده، چدى كه در انزند
ماهى مقفوران، ربهين سفيد ساعد روغن پلسان
دو عدد ييم دو شاخه چند قطره
عرق تاگوش ورق ققره صفحه سينه
چند قطره يك سف
طلای دست افشار سرين
آنچه بدست آيد
بونلارى قاتوب قاريدشديروب قاتادوب
بال ايله قاب اينجده قاريدشديرون و يسون
آرتق درجهده قوت سايلار و هر دردهده
دوادر گلن هفته يسو دوانك باره سنده
نخجوان، اوردوباد و دافايش كندينك
حكيملرى طرفندن گلن محكم نامه لرى چاپ
ايدوب مشتريلره گوستره چيكر .
«طيب حاذق»

رفايب حاواسى

مسلمان آراسندا رجب اينك جمعه اخشامى
لارى حلو ايتيرمك اك لازم ايشارگه بريسى در .
سوز يوق بوخلواده باغدان بالدان اولندان
قلبيده غيرت مطه سنده چاپ اولوندى

عمله كلور . و اوزيزمه باخشى شيرين يوشاق
برشيدر . او قدر لزلتى در كه آدام يتندن سورا
بردن يادنندان چيخبر كه باغك . بالك بولى
هله و يريليمبو . آدامك يادنندان ايله برك چيخبر
كه كيجن ايل حاوون اوقرى آلتان باغك
بالك بولى هله ايندى يه كيمي ويريليمبو در .
چونكه رغب حلو اسى جوخ شيرين اور .
« حلو افان »

پوچتا قوطى سسى

لخوده نور محمد افندي دن ادارمه
جوخ شكاتلر گيلر . خصوصى مخبريمز
بوشكاتلرى تصديق ايله ميونجه بز چاپ ايله
بيليمه چيكت .
درينده ع . ع . ج . جابلرينه : شاگرد
اولا قيجرى بيلسيديك، مجموعته كرى كمزديك .
مدبر و بائى محرر: جليل محمدقى زاده .

اعلان

ايشقولااراد، مكبلرده و كلفنده تعليم
اينك ايجون، باكو مصللملريندن آلتى قبرى
تورك ديلنده «اينكجى ايله» آدى منظم ير
قرايت كتابى ترتيب ايدوبلر . بو كتاب قليبده
«غيرت» مطبه سنده چاپ اولوب، ايبول
آينك ايجرمي سنده حاشر اولاجاق . وسعتلى
و بوبوك (۱۲۰) صحيفه قدر اولديغندان،
۲ نجي و ۳ نجي شمعه بارار . (كتايك
ترتيب: يوروا اصلينه موافق ۱۱۳ حكايه
و منظومه: ۵۰ به قدر شكل كه بولاردان
بعضى قاقاز مسلمانلار اينك ميشيئندن
گوتورولوبلر؛ املا و انتاشى اوگره تملك
ايجون ۵۰ به قدر يازى درسلى؛ كتايك
آخريشه ۵۴ يوزه قدر چين سوزلر يك
لفتى؛ و بير جوخ اصول تدريس هار
مشهلهلر.) قيتى ۴۵ قيك در . مطلمر و كتب
ساتالارا خاوت قوبولاجاق؛ ايمدليك هر بير
سفارشى «ملا نصرالدين» ادارمه گوسرلر
سفارشى قالوز قاعد سنده گوسرلر .

رو تمبر

جیبریمه برتپک یوخدر 'الله! این منی دوست لیمک یاننده خجالت ایلمه